

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АПЕЛАЦИОНИ СУД У НОВОМ САДУ
Пословни број Гж. 837/12
Дана 25.03.2013. године
Нови Сад

У ИМЕ НАРОДА

Апелациони суд у Новом Саду, у већу судија Петра Јовановића, председника већа, Бранке Бајић и Вере Кнежевић - Мандић, чланова већа, у правној ствари тужилаца **Г. Ј. и Г. В.** из А., ул. ...., које заступа М. П., адвокат у В., против тужене **Р. С. – МУП РС**, коју заступа законски заступник Р. ј. п., Одељење у З., ради накнаде штете, одлучујући о жалби тужене изјављеној против пресуде Основног суда у Панчеву, Судске јединице у Алибунару пословни број П. 56/2010 од 28.02.2011. године и о тужбеном захтеву, након одржане расправе пред другостепеним судом дана 25.03.2013.године, у присуству тужилаца и њиховог пуномоћника, а у одсуству уредно позваног законског заступника тужене, донео је

ПРЕСУДУ

Жалба тужене се **ОДБИЈА** и пресуда Основног суда у Панчеву, Судске јединице у Алибунару, пословни број П. 56/2010 од 28.02.2011. године, у делу којим је усвојен тужбени захтев (став I изреке) **ПОТВРЂУЈЕ**.

Одбија се захтев тужене за накнаду трошка за састав жалбе у износу од 37.500,00 динара.

Образложење

Побијаном пресудом Основног суда у Панчеву, Судске јединице у Алибунару, пословни број П. 56/2010 од 28.02.2011. године, ставом I изреке делимично је усвојен тужбени захтев и обавезана је тужена да на име накнаде штете исплати тужиоцима и то на име уништених покретних ствари износ од 2.531.191,67 динара, са законском затезном каматом од 28.02.2011.г., па до коначне исплате, као и на име уништеног стамбеног објекта износ од 2.006.138,85 динара, са законском затезном каматом од 28.02.2011.г. па до коначне исплате, као и да тужиоцима на име парничних трошкова исплати износ од 1.084.550,00 динара, са законском затезном каматом од 28.08.2011.г., као дана закључења главне расправе, па до коначне исплате, све у року од 15 дана по правноснажности пресуде под претњом принудног извршења. Ставом II изреке одбијен је део тужбеног захтева којим је тражена исплата законске затезне камате на досуђени износ од 2.531.191,67 динара почев од 19.05.2003.г. до 28.02.2011.г. и исплата законске затезне камате на досуђени износ од 2.006.138,85 динара почев од 5.09.2003.г. до 28.02.2011.г.

Против наведене пресуде тужена је изјавила дозвољену и благовремену жалбу, побијајући је у усвајајућем делу из свих законом прописаних жалбених разлога из одредбе члана 360 став 1 тачке 1-3 Закона о парничном поступку (даље ЗПП).

Жалба није основана.

Испитујући првостепену пресуду у побијаном делу, у границама разлога наведених у жалби и по службеној дужности у смислу одредбе члана 372 став 2 ЗПП-а,

Апелациони суд је установио да је првостепена пресуда донета без учињених битних повреда одредаба парничног поступка из члана 361 став 2 тачке 1, 2, 5, 7 и 9 ЗПП-а, на које овај суд као другостепени пази по службеној дужности, и без битне повреде из тачке 12 истог законског члана на коју се указује у жалби, али на основу непотпуно и погрешно утврђеног чињеничног стања због чега није било могуће испитати правилност примене материјалног права.

Имајући у виду да је у овом поступку првостепена пресуда већ била укинута, а након што је утврдио да је ради правилног утврђења чињеничног стања потребно да се понове већ изведени докази и употпуни чињенично стање, овај суд је у складу са одредбом члана 369 став 3 ЗПП-а, заказао и отворио расправу, одржао рочиште и извео доказе, након чега је одлучио о жалби тужене и о тужбеном захтеву тужилаца.

На расправу пред другостепеним судом од позваних лица су приступили пуномоћник тужилаца, адвокат М. П., и тужиоци лично ради саслушања у својству парничне странке, док није приступио уредно позвани законски заступник тужене, те је рочиште одржано у његовом одсуству.

Апелациони суд је, у складу са одредбама члана 370 и члана 371 ЗПП-а. отворио расправу, која је одржана дана 25.03.2013. године, и спровео доказни поступак читањем целокупне писане документације прикључене списима првостепеног суда, без посебног навођења, писаних налаза и мишљења вештака, записника о саслушању вештака Р. М., М. Б. и Ц. Т., записника о саслушању сведока С. З., О. М., Ј. Д., Д. Ј., Ђ. Ж., Ј. Ђ., Р. Б., Т. М., Д. Р., Б. П., и записника о саслушању тужилаца у току поступка, те допунским саслушањем тужилаца у својству парничне странке, па је на основу тако спроведеног доказног поступка и савесне и брижљиве оцене изведених доказа у смислу одредбе члана 8 ЗПП-а, утврдио следеће **чињенично стање**:

Тужиоци су брачни другови и сувласници некретнине топ.бр. 1621, уписане у књ.ул.бр. 4826 к.о. А., која у природи представља кућу са двориштем. Тужилац Г. Ј. је 1986. године добио грађевинску дозволу и друге потребне дозволе са одобрењем за изградњу стамбене зграде. Стамбени објекат тужилаца је изгорео у пожару који се догодио у ноћи..... године.

Извод са трансформаторске станице у А., са које се напаја улица ..... где се налазила стамбена зграда тужилаца, због редукације струје дана .....г. био је искључиван у времену од 01.00 до 05.00 часова.

Тужиоци су приметили пожар око 02.30 часова, у време када је већ била рестрикција струје, и то тако што је тужиља Г. В. осетила дим у спаваћој соби, након чега је пробудила супруга и децу, па су прегледом куће уочили пожар у дневној соби у поткровљу, на месту спуштеног плафона. Како се ради о делу плафона који је био херметички затворен, тужиоци нису могли ни да виде, нити да осете када је дошло до варничења из трафоа, већ су пожар приметили тек касније, када је исти већ избио и попримио веће и видљиве размере. У време када су уочили пожар, исти је већ био захватио површину око 1 м просторије дневног боравка. Тужиоци и њихова деца су одмах напустили кућу и изашли у двориште, а тужилац Г. Ј. је отрчао до комшије Б. П., пробудио га и саопштио да је у његовој кући избио пожар и замолио га да позове ватрогасце, док је тужиља Г. В. са децом због хладноће, такође убрзо ушла у кућу комшије Б., која се налази преко пута куће тужилаца. Б. П. је одмах телефоном назвао Ватрогасну јединицу у А. и известио их да је у кући тужилаца избио пожар, након чега је заједно са тужиоцем Г. Ј. покушао да активира чесму на плацу тужилаца у намери да

започну са гашењем пожара, али у томе нису успели јер је притисак воде био слаб. Како Ватрогасна јединица није била стигла на место пожара након позива Б. П., исти је пешице отишао до седишта Ватрогасне јединице у А. и обавестио их непосредно о пожару. За то време други комшија тужилаца, О. М., чија се кућа налази поред куће тужилаца, пробуђен је и обавештен од ћерке о пожару, након чега је у пиџами истрчао напоље, дошао до куће тужилаца покушавајући да уђе у кућу дозивајући тужиоце, мислећи да су исти у кући. Када је покушао да отвори балконска врата, тужилац Г. Ј. га је обавестио да су супруга и деца код комшије Б. и да су ватрогасци позвани па се О. М. вратио у своју кућу како би пробудио сина и остале комшије. Чекајући ватрогасце заједно са тужиоцем Г. Ј. уочио је да се ватра шири и распламсава у делу куће према његовој кући, па је извукао своје црево за воду и са сином се попео на кров своје куће, како би квасећи кров спречили да се пожар прошири и на његову кућу од варница које су биле ношене јаким ветром. За то време супруга О. М., О. Ј., пошто није успела телефоном да добије Ватрогасну јединицу позвала је станицу полиције. Ватрогасце је покушао да позове телефоном и О. М., па пошто није успео, позвао је станицу милиције у А. и од дежурног полицајца Д. Ј. сазнао да због нестанка струје не може добити Ватрогасну јединицу, али да је станица полиције обавестила о пожару Ватрогасну јединицу.

Дежурни полицајац Д. Ј. је на број 92 евидентирао позив женске особе која га је обавестила о пожару и чији идентитет није утврдио, па пошто телефоном, због нестанка струје није могао да добије Ватрогасну јединицу, колима је отишао до њеног седишта и утврдио да је у то време Ватрогасна јединица имала сазнања да је пожар избио. Одмах након тога отишао је до куће тужилаца и уочио да је кров куће био у пламену, па се без одлагања вратио у Ватрогасну јединицу, са намером да тражи да одмах изађу на гашење. У то време ватрогасци су пунили цистерне. Д. Ј. је обавестио СУП П. и Ватрогасну јединицу П. тражећи помоћ. Телефонски позив неидентификоване женске особе евидентирао је у књизи позива по повратку из станице Ватрогасне јединице и куће тужилаца тако што је уписао да је иста звала „отприлике“ у време око 02,30 часова.

Ватрогасна јединица у А. је обавештена о пожару у кући тужилаца у 02,35 часова, на интервенцију је отишла око 2,50 часова, а на лице места је стигла за време од око 2 минута.

Комшија Ј. Д. је о избијању пожара у кући тужилаца обавештен од стране О. Ј., након чега је отрчао до куће тужилаца и тамо затекао тужиоца Г. Ј. и О. М. који су му саопштили да је комшија Б. П. лично отишао по ватрогасце, а они су остали на плацу чекајући ватрогасце и не покушавајући да гасе пожар из страха да се ватра не би ширила још већом брзином.

У време када је Б. П. отишао на плац тужилаца, видео је да ватра гори у једном углу дневне собе. У време када је О. М. стигао на плац тужилаца уочио је да је пожар захватио угао куће тужилаца и стреху у дужини 2-2,5 метара, у делу куће тужилаца према његовој кући. У време када је Ј. Д. дотрчао до плаца тужилаца, уочио је да је поткровље куће захваћено пламеном. За то време тужиља Г. В., која се са децом склонила у кућу комшије Б. П., а пошто је сазнала да ватрогасци још нису дошли, назвала је телефоном Ватрогасну јединицу, па јој је један од ватрогасаца саопштио да у хидрофору немају воде, пошто нема струје.

Командир Ватрогасне јединице у А. Ј. Ђ., по природи свог посла никада не дежура ноћу и критичне ноћи био је кући, где га је око 02,45 часова дежурни ватрогасац телефоном обавестио о пожару, па се исти на брзину обукао и пешице отишао до Ватрогасне јединице где је стигао око 02,50 часова, када је прва цистерна отишла на

гашење пожара. Позвао је Ватрогасну јединицу из П., тражећи помоћ и то неколико пута, да би добио обавештење да су ватрогасци Ватрогасне јединице из П. отишли на гашење пожара у Б. Б., где се такође запалила кућа, тако да нису имали довољно особља и возила да би помогли у гашењу пожара куће тужилаца у А.. За то време на интервенцију је отишла друга цистерна, док је трећа цистерна кренула око 03,20 часова до 03,25 часова, са којом је кренуо и командир. Када је стигао на лице места, Ј. Ђ. је уочио да се кров куће обрушио и да је цела кућа била обухваћена пламеном. За време док је још био у станици Ватрогасне јединице, исти је као командир наредио да фабрика пластике отвори свој хидрант и омогући брже и ефикасније пуњење цистерни из пумпи фабрике.

У време када је ватрогасна јединица била обавештена о пожару није било електричне енергије, због чега је прва цистерна отишла на интервенцију напуњена до половине. Цистерна има укупну запремину од 7.150 литара, а да би се иста у таквим околностима напунила било је потребно 35 до 40 минута. У време када је Б. П. дошао лично до Ватрогасне јединице да ургира њен долазак и у време када је дежурни полицајац Д. Ј. отишао до Ватрогасне јединице да их пожури да што пре изађу на место пожара, ватрогасци у Ватрогасној јединици су пунили цистерне и по савету полицајца Д. Ј. цистерна је кренула на лице места напуњена до пола. Када је ова цистерна стигла на место пожара, ватрогасци су имали проблем са монтирањем црева и прскалицом, па им је Ј. Д. помогао да монтирају прскалице, за које време је део воде из цистерне исцурео, а остатак није имао довољан притисак да би образовао јак млаз за гашење пожара. Ватрогасци нису имали гас маске. Конкретан пожар захтевао је интервенцију са два млаза: једним којим би дејствовао на место ватре и другим који би својим дејством спречавао да се ватра шири, први млаз требало је да буде за оног који руководи гашењем, а други за остале ватрогасце који учествују у гашењу пожара. На интервенцију су ишла три возила, а у интервенцији је учествовало осморо људи. Пожар је ликвидиран од стране Ватрогасне јединице из П. која је дошла по позиву за помоћ тек пошто је завршила интервенцију у Б. Б., а то је било око 04,30 часова. Ватрогасна јединица из А. се вратила са интервенције у 06,00 часова изјутра.

Ватрогасна јединица у А. нема гаражу, коју мора да има свака ватрогасна јединица и у којој се у зимском периоду одржава температура од најмање +8 степени. У зимском периоду у Ватрогасној јединици у А. цистерне су држане празне како се вода у њима не би заледила, а тако је било и критичног дана.

Стамбена зграда тужилаца је изгорела до темеља, као и ствари које су се налазиле у истој. У време доласка Ватрогасне јединице из П., око 04,30 часова, пожар је већ уништио целу кућу са стварима, тако да се практично није имало ништа ни гасити.

Дана .....г. дувао је јак југо-источни ветар, средња температура је била 3,8 степени целзијуса, максимална 6,6, а минимална 1,5 степени целзијуса. У време када је пожар избио и у време када је започето са гашење пожара, у А. није било електричне енергије.

Узрок пожара је кратки спој на електроинсталацијама просторије дневног боравка у поткровљу куће тужилаца. Са великим степеном вероватноће, а што је у конкретној ситуацији објективно и технички могуће избијање пожара потиче од електричног лука створеног на електричној инсталацији или делу електричне инсталације на спуштеном плафону од дрвене ламперије, од 6 сијалица (рефлектора) и једног трафоа за претварање струје од 220В на 12В и напајање истих.

Код сваког укључења и искључења напона, у електричним мрежама се јављају прелазне појаве услед којих се индукују комутациони пренапони који су и до неколико стотина волти виши од напона мреже. Овакви пренапони угрожавају електричне уређаје и могу довести до уништења истих. Трансформатор је уређај у коме су размаци из конструкционих и економских разлога између проводника сведени на минимум, а изолација је усклађена са напоном мреже. Пренапони преоптерећују изолацију и код сваке појаве је слабе. Учестали пренапони могу постепено довести до пробоја изолације, што се врло вероватно и у овом случају догодило, с обзиром да је трансформатор био стално укључен, па је тако примио пренапонске ударе и код искључења и код укључења струје у дистрибутивној мрежи. Од пробоја изолације долази до појаве варничења, па и електричног лука. Трансформатори ове врсте, стандардне изведбе, немају уграђене осигураче у примарном колу самог трансформатора, нити су импрегрисани незапаљивим или самогасивим лаковима, што би им цену ненормално повисило, па се такви импрегрисани трансформатори користе само у специјалне сврхе. Варничење које се појавило највероватније између намотаја трансформатора трајало је довољно дуго, да дође до расплињавања импрегнационог лака услед варничења и паљења гасова насталих расплињавањем. Једном упаљени лак као органска материја бурно гори и приликом горења развија изузетно високу температуру. Смештај трансформатора на сувој и лакираној ламперији у виду спуштеног плафона била је идеална подлога да се пламен са високом температуром горења, са трансформатора прошири на дрвену конструкцију, а преко ње и на остали део куће.

Разлог брзог развоја пожара је негашење пожар док је још био у фази развоја. Пропусте у томе треба тражити у недовољној спремности Ватрогасне јединице А., њеној лошој опремљености и недостатку воде у цистернама. Како пожар није био локализован у почетку развоја, ватрена стихија је трајала више од једног часа, што је пуно, узимајући у обзир и лоше временске прилике које су допринеле ширењу пожара. Стакла на вратима и прозору попуцала су, па се створила промаја, која је потпомогала развоју пожара. Редукција струје, пад притиска воде у водоводној мрежи, хладно и ветровито време су сплет околности које су створиле лошу ситуацију за гашење пожара, а погодну за његов развој на кући тужилаца.

Није спорно да је у пожару у потпуности изгорела стамбена зграда тужилаца са свим стварима, осим лежаја из подрума, угаоне гарнитуре, регала и телевизора, што је утврђено на основу исказа тужилаца и сведока који су били очевици пожара. Укупан износ штете на изгорелој кући у пожару према ценама на дан вештачења од 05.09.2005. године је 2.006.138,85 динара. Вредност уништених покретних ствари износи по набавној цени 2.839.449,00 динара, а кад се од утврђене набавне вредности на дан вештачења одузме вредност амортизације од 308.257,53 динара, вредност ствари на дан вештачења 19.05.2003.г. износи 2.531.191,47 динара. Тужиоци нису предузели конкретне активности на спашавању појединих ствари, јер је то могло да погорша ситуацију и убрза ширење пожара.

Кућа тужилаца је имала три нивоа, улаз у кућу из дворишта који води у предсобље где су се налазили купатило и просторија за дневни боравак, степениште које једним делом води у подрум, а другим у поткровље. У подруму су се налазиле 3 собе са котларницом, у приземљу су такође биле 3 собе, купатило, кухиња и предсобље, а у поткровљу су се налазиле 2 собе и предсобље. Кровна конструкција стамбене зграде је била дрвена, од храстовине и боровине, а кровни покривач је био цреп 222. Кров и сви зидови у просторијама су били подшивени дрвеном лакираном ламперијом. Све собе су биле опремљене са собним намештајем, а зидови у просторијама у подруму су такође били опшивени ламперијом. Степеништа су била дрвена, израђена од храстовине, као и

рукохвати, а ентеријер куће је био углавном од дрвета и то од храстовине, док је спољна фасада на објекту била шпански зид. У кући је постојало централно грејање, у подруму је била просторија где је била котларница која је као гориво користила земни гас, а као грејна тела користили су се радијатори. У дневној соби у поткровљу куће налазила се каљева пећ која је коришћена за загревање на дрва и угаљ, а била је у употреби дан пре штетног догађаја. Каљева пећ је била правилно озидана и прикључена на правилно израђени димњак са ложиштем, вратанцима за ложење и местом за дрва. На ложишту су се налазила метална вратанца која се прописно затварају и имају на средини округлу жалузину са рупицом подељено у 4 дела, тако да у неком положају само једна четвртина желузине може бити отворена. Из каљеве пећи је изведен димњак који пролази кроз кровну конструкцију и надвисује је. Каљава пећ је обложена керамичким плочицама, а врата и место за сакупљање пепела су лимени. Испред каљеве пећи налазиле су се керамичке плочице. Изнад каљеве пећи, у дневном боравку, на висини од око 1 метар налазио се спуштени плафон од дрвене ламперије. У спуштеном плафону, у делу просторије дневног боравка, поред каљеве пећи доведена је инсталација осветљена, која је била декоративног типа за осветљење простора поред каљеве пећи и састојала се од 6 халогених светилки за рад на напону од 12 волти и напојног трансформатора који је напон мреже од 220 волти трансформисао на радни напон халогених сијалица од 12 волти. Инсталација осветљења оваквог типа изводи се тако да се на инсталацију за осветљење на извод за осветљење, уместо светилке која би се поставила на овом месту, кабел доводи до трансформатора, који се директно прикључује на кабел, док се на трансформатор директно прикључују халогене декоративне светилке. Комплетан склоп светилки (свих 6) пали се заједно, укључењем трансформатора преко инсталационог прекидача за осветљење. Прекидач за овај систем осветљења био је укључен, тужиоцима је ово осветљење са једне стране служило као индикатор да ли има струје обзиром да је у то време била рестрикција, а са друге стране као светло за „разбијање“ мрака у току ноћи.

Предње чињенично стање овај суд је утврдио у складу са одредбама члана 7 и члана 8 ЗПП-а, на основу савесне и брижљиве оцене сваког доказа засебно и свих доказа заједно, као и на основу резултата целокупног доказног поступка. Овај суд је писане доказе приложене списима прихватио као веродостојне исправе, будући да странке нису изразиле сумњу у веродостојност истих и њима је дата доказна снага у склопу прихваћених исказима саслушаних тужилаца и сведока, у деловима релевантном за предмет овог спора, и у складу са датим налазима и мишљењима вештака.

Овај суд налази да је првостепени суд извео све потребне доказе, али да је у вези са њиховом оценом извео погрешан чињенични закључак да је до избијања пожара дошло око 02.30 часова у ноћи 01.03.2001. године, што је учинило контрадикторим утврђење узрока и времена настанка пожара због кратког споја-варничења на електричним инсталацијама у 02.30 часова са утврђеном чињеницом рестрикције струје у периоду од 01.00 до 05.00 часова исте ноћи, која је утврђена на основу извештаја Електродистрибуције П. од 09.01.2006.г. и коју нико од странака није оспоравао у поступку.

Ову контрадикторност првостепени суд је отклонио поновним саслушањем тужилаца у својству парничне странке, прихватајући њихове исказе у целости, а посебно у делу да су око 02,30 часова уочили настали пожар у време када је већ попримио видљиве размере, на месту спуштеног плафона у дневној соби у поткровљу, и да су о томе одмах обавестили Ватрогасну јединицу у А. Искази тужилаца око времена уочавања и дојаве пожара сагласни су са званичним евиденцијама - регистром позива како Ватрогасне јединице, тако и Полицијске станице у А..

Осталу званичну писану документацију тужене о штетном догађају-пожару, суд је прихватио у склопу оцене и прихватања осталих изведених доказа, сматрајући да временски податак из приложене документације тужен - 02.30 часова, представља време дојаве пожара, а не време избијања пожара, јер ватрогасне службе и полиција поступају по дојавама грађана које су дужне да евидентирају, па исти могу у својим евиденцијама само да констатују време дојаве штетног догађаја, али не и време настанка. Ово у склопу чињеница утврђених на бази прихваћеног налаза и мишљења Завода за судска вештачења у Н. С., које су извршили вештаци Ц. Т. и проф.др.Ј. Ц., да је узрок пожара стварање електричног лука на делу електроинсталације у херметички затвореном делу спушеног плафана у поткровљу куће тужилаца, до којег је дошло услед пренапонских удара код искључења и укључења струје у дистрибутивној мрежи. Како је из предметног вештачења утврђено да се код сваког укључења и искључења напона у електричним мрежама јављају пренапони који су и до неколико стотина волти виши од напона мреже, да учестали пренапони могу постепено довести до пробоја изолације, да је трансформатор у кући тужилаца био стално укључен, па је тако примио пренапонске ударе и код искључења и код укључења струје у дистрибутивној мрежи и да је варничење, које се објективно и технички највероватније појавило између намотаја трансформатора, трајало довољно дуго да је протекло време од расплињавања импрегнационог лака и паљења варницом насталих гасова до настанка видљивог пожара који су тужиоци могли да осете и примете.

У погледу хронологије догађаја, ценећи при том исказе тужилаца и сведока о времену и начину сазнавања за избијање пожара, оценом и анализом ових доказа суд је утврдио да је пожар уочен од стране тужилаца након што је исти већ захватио део спушеног плафона у поткровљу куће и након што је кренуо да се шири и да је непосредно након уочавања дојављен ватрогасној служби око 02.30 часова, па је стечено уверење суда да тужиоци, нагло пробужени у току ноћи, објективно нису могли да знају када је пожар настао у смислу започињања. Овај суд је прихватио у целости налаз и мишљење Завода за судска вештачења у Н. С. да је узрок настанка пожара кратак спој на делу електроинсталација стамбеног објекта тужилаца, из разлога што је вештачење извршила реномирана установа специјализована за вештачење, у тиму од два вештака, у чију објективност и стручност суд није имао разлога за сумњу. Осим тога овај налаз је потврдио и вештак Д. Р. који има исто мишљење, па је из свих тих разлога суд прихватио налаз и мишљење поменутих вештака да је узрок пожара у избијању електричног лука на електроинсталацији.

На основу прихваћеног вештачења, закључак суда је да је до варничења дошло у време пре нестанка или непосредно након нестанка струје, када је објективно и технички било могло да дође до варничења на електричним инсталацијама изазваног пренапонским ударом услед искључења струје у дистрибутивној мрежи, да је пожар тињао више од једног сата у херметички затвореном делу спушеног плафона, а да су тужиоци тек око 02.30 часова уочили ватрени пламен, у време када је већ била рестрикција струје.

Супротно жалбеним наводима туженог, поновним саслушањем тужилаца отклоњена је сумња о узроку и времену настанка пожара у контексту времена наступања рестрикције струје и времена уочавања већ видљиве ватрене стихије и дојаве пожара ватрогасној служби.

Суд није прихватио мишљење сведока Ђ. Ж. да је узрок насталог пожара испадање жара из камина и паљење ствари у непосредној близини камина одакле се пожар ширио по објекту. Овај сведок, као инспектор СУП-а, свакако да има искуства у

погледу рада на откривању пожара, али и поред тога његово мишљење суд није могао да прихвати из разлога што специјализована установа за вештачење Завод за судска вештачења у Н. С., у свом налазу и мишљењу сматра да се у конкретном случају ради о каљевој пећи, а не о камину, и да врата ложишта каљеве пећи нису могла бити ни отворена ни притворена, јер тако пећ не би функционисала, нити би се развио пламен и створио жар у ложишту пећи, а испред ложишта пећи је био под од керамичких плочица, тако да испадање жара из ложишта, све и да су врата ложишта била отворена, нису могла бити узрок пожара, што су приликом непосредног саслушања изјавили и вештаци Ц. Т. и Д. Р., која мишљења и разлоге прихвата и овај суд. Из наведених разлога суд је, супротно жалбени наводима тужене, искључио могућност да је узрок пожара испадање жеравице из каљеве пећи.

Оба вештака су сагласно потврдила да не постоји никакав пропуст или кривица тужилаца за настанак пожара, а које мишљење прихвата и овај суд, из разлога што узрок пожара, стварањем електричног лука на електричној инсталацији нема никакве узрочно-последичне везе са пропустима или кривицом тужилаца.

Суд је поверовао изјавама тужилаца како у погледу времена уочавања пожара, тако и у погледу места где је пожар избио, као и то да је пожар у време када су га уочили био захватио малу површину просторије дневног боравка, а ово из разлога што је место избијања пожара потврђено и налазом вештака, а осим тога ова тврдња није у супротности ни са исказима сведока Б. П., О. М. и Ј. Д. у погледу даљег развоја пожара. Суд је прихватио као истините делове исказа сведока Б. П., О. М., Ј. Д. и Д. Ј. о хронологији догађаја која је следила од сазнања за избијање пожара па до дојаве Ватрогасној јединици у А., а искази наведених сведока у овом делу су сагласни између себе.

Суд је прихватио као истинит податак у службеној евиденцији Ватрогасне јединице у А. да је иста о пожару обавештена у 02,35 часова, као и да је на интервенцију пошла у 02,50 часова, ценећи при том и исказ командира Ватрогасне јединице, сведока Ј. Ђ., да је у Ватрогасну јединицу стигао око 02,50 часова када је прва цистерна отишла на гашење пожара, оценивши при том да је возилу Ватрогасне јединице до доласка на место пожара било потребно око 2 минута, ценећи раздаљину од станице Ватрогасне јединице до места пожара, на основу података о удаљености које су дали саслушани сведоци. Тако је суд утврдио да је Ватрогасна јединица у А. отишла на интервенцију у време од око 02,50 часова, а на место пожара стигла у време од око 2 минута, тако да је од времена дојаве пожара па до изласка на интервенцију протекло нешто више од 15 минута, што је својим исказом потврдио и сведок Д. Ј. који је два пута критичне ноћи одлазио до станице Ватрогасне јединице и то први пут да их обавестио о пожару, када је утврдио да су ватрогасци у међувремену већ били обавештени и други пут, када се вратио у станицу Ватрогасне јединице да ватрогасце пожури да што пре изађу на место пожара, када их је саветовао да не чекају да се цистерна напуни водом, већ да цистерна крене на интервенцију у ситуацији када је била напуњена водом до пола и да је између његова два доласка у станицу Ватрогасне јединице прошло мање од пола сата, што све упућује на закључак да је Ватрогасној јединици у А. било потребно нешто више од 15 минута за излазак на интервенцију.

Суд је прихватио делове исказа саслушаних сведока да је у време обавештења Ватрогасне јединице о пожару ватра горела само у поткровљу куће и делом се проширила на део поткровља и стрехе, док остали део куће није био захваћен ватром, пошто овакве њихове исказе потврђује и исказ инспектора сведока Ђ. Ж. у делу о природи и брзини ширења пожара. На основу наведених доказа и налаза и мишљење

Завода за судска вештачења у Н. С., суд је утврдио да у понашању тужилаца није било пропуста везано за пожар њихове куће. Инспектор СУП-а П., сведок Ђ. Ж., у свом исказу наводи да из разлога успореног времена од момента дојаве пожара до момента изласка Ватрогасне јединице, од 02.35 часова па до 02.50 часова, пошто је створена већа концентрација дима због природе материјала унутрашњег уређења куће који интензивније сагорева, потпомогнут ветром, пожар се лако проширио, а према искуству и правилима струке овај временски интервал од 02.35 часова до 02.50 часова је велик и да није било таквог временског интервала, односно да је Ватрогасна јединица реаговала на време, пожар би био локализован у простору у коме је избио, а која процена је сагласна и са налазом и мишљењем вештака Завода за судска вештачења у Н. С.

Суд је прихватио налаз и мишљење вештака Завода за судска вештачења у Н. С. и у делу да је разлог брзог развоја пожара негашење истог док је још био у почетку развоју, а да пропусти у гашењу потичу због недовољне спремности и лоше техничке опремљености Ватрогасне јединице у А. за брзу интервенцију, као и због недостатку воде у цистернама и недовољној исправности црева за воду у конкретном случају. Чињеницу да су цистерне биле празне и да је са пуњењем цистерне започето тек пошто је извршена дојава пожара и да је на интервенцију отишла са закашњењем до више од 15 минута цистерна напуњена водом до половине, суд је утврдио на основу исказа командира Ватрогасне јединице А. сведока Ј. Ђ. и инспектора СУП-а П. сведока Ђ. Ж., док је чињеницу неисправности црева за воду утврдио на основу исказа сведока Ј. Д.

Суд је посебно ценио утицај ових других околности које су погодиле развоју пожара и по схватању суда постојање објективних околности као што су снажан ветар, нестанак струје, пад притиска воде, не искључује одговорност тужене за насталу штету из разлога што је ватрогасна служба и установљена ради заштите људи и имовине и у оваквим атмосферским приликама, па се овакве објективне околности не могу сматрати вишом силом за једну овакву службу.

На основу утврђеног чињеничног стања, супротно жалбеним наводима тужене, правилно је првостепени суд нашао да је тужбени захтев тужилаца у потпуности основан. Суд је утврдио пропусте Ватрогасне јединице у А. у погледу реаговања и интервенције у гашењу пожара, а да при том пропусти тужилаца нису утврђени, а у погледу других околности које су објективне природе, које су допринеле бржем развоју пожара, суд је утврдио да исте не би могле представљати вишу силу и тиме искључити део одговорности тужене за насталу штету.

Супротно жалбеним наводима тужене, овај суд налази да је правилан чињенично-правни закључак првостепеног суда да је у конкретном случају Ватрогасна јединица у А. поступала противно одредбама Закона о заштити од пожара и Правилника о организацији и устројству, начину вршења службе и дисциплини у територијалним Ватрогасним јединицама, цитираним у првостепеној пресуди, а да се одговорност тужене за неправилан и незаконит рад својих органа заснива на одредби члана 172 став 1 Закона о облигационим односима.

Висину штете за уништени стамбени објекат тужилаца суд је утврдио на основу налаза и мишљења вештака инг.арх. Р. М., које је суд у потпуности прихватио, ценећи при том да није било сумње у објективност и стручност поменутог вештака. Висину штете за уништене покретне ствари суд је такође утврдио вештачењем, путем вештака дипломираног економисте М. Б., чији је налаз такође прихватио у целости из истих разлога стручности и објективности. Како је укупна материјална штета проузрокована пожаром утврђена према ценама на дан вештачења 19.05.2003. године и 05.09.2005.

године, а пошто тужиоци, на којима је био терет доказивања висине штете, након вештачења нису предлагали нове доказе на те околности, правилно је првостепени суд поступио када је висину штете из налаза вештака прихватио као меродавну на дан пресуђења и у вези с тим обавезао тужену на плаћање законске камате на износе штете због уништеног стамбеног објекта и уништених ствари почев од дана пресуђења, сходно одредби члана 189 став 2 ЗОО, јер се висина накнаде штете одређује према ценама у време доношења судске одлуке.

Контролишући жалбом оспоравану одлуку првостепеног суда о досуђеним трошковима парничног поступка, овај суд налази да је првостепени суд такву одлуку донео правилном применом одредби члана 149 став 1, 150 и 159 ЗПП-а, Закона о судским таксама и Тарифи о наградама и накнадама трошкова за рад адвокат, ваљано образлажући одлуку како по основу, тако и по висини. Супротно жалбеним наводима тужене, правилно је првостепени суд поступио када је трошкове тужилаца за заступање адвоката увећао за 50%, примењујући тарифни број 17 Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката, којом је прописано да када адвокат заступа више странака, награда му се по овом основу додатно увећава за сваку радњу коју предузима за по 50% за другу и сваку наредну странку, а да се увећан износ награде обрачунава у односу на сваку процесну радњу понаособ тако што се награда за заступање једне странке увећава процентом који одговара броју странака које адвокат заступа у тренутку када се процесна радња предузима.

Применом одредбе члана 161 став 1 у вези са чланом 149 ЗПП-а, овај суд је одбио захтев тужене за накнаду трошкова жалбеног поступка у висини трошкова састава жалбе, будући да тужена није успела са својом жалбом, која је одбијане као неоснована, те као таква није била од утицаја на другачију одлуку овог суда од првостепеног.

Сагласно свему претходно наведеном, другостепени суд је применом одредбе члана 373 став 1 тачка 2 у вези са чланом 375 ЗПП-а одлучио као у изреци ове пресуде.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА - СУДИЈА

Петар Јовановић, с.р.

з.т.о.